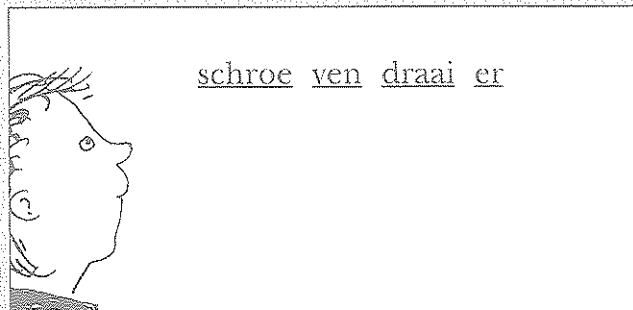
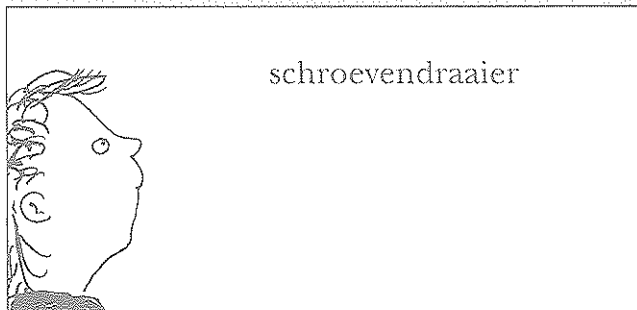

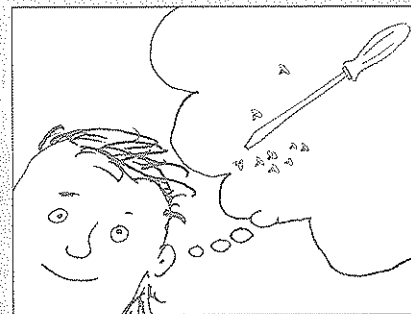
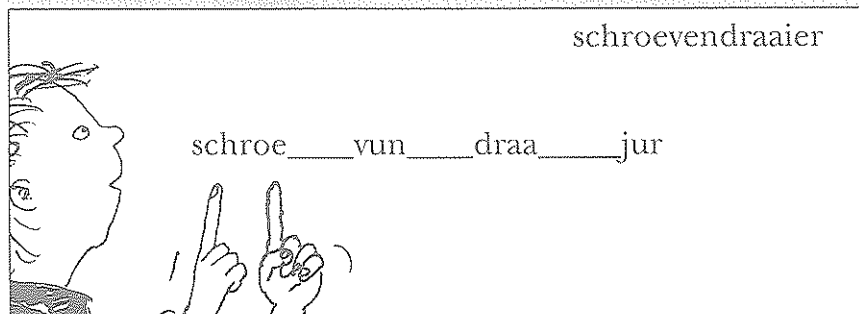
schroevendraaier

Dit is het voorbeeldwoord:

Kijk er goed naar.

Zo zeg je deze woorden, maar zo mag je ze niet schrijven:

Je zegt meteen het eerste stuk.

Bij de laatste klank kijk je alvast verder.

Aansluitend lees je het tweede stukje en kijk je verder.

Nu lees je de volgende lettergreep.

En dan lees je de laatste lettergreep.

Je denkt aan wat
het woord betekent.

schroevendraaier
reuzenformaat
plassengebied
rassenoorlog
schapenfokker

pennenbakje
sigarenrook
personentrein
slavenarbeid
zakkenroller

goederentrein
kippenboutje
zakkenvuller
koeienziekte
studentenhuis

sterrenkijken
sterrenkunde
puntenslijper
stierengevecht
stratenmaker

zeehondenjacht
pottenbakker
pannendeksel
paardendeken
ramenwasser

koeienletter
sigarenkist
talenkennis
studentenclub
boekenverkoop

Een verkeerd uitstapje

Dit jaar zijn wij op vakantie gegaan naar Spanje. Ik had veel zin want het was al weken slecht weer in Nederland en dan verlang je wel naar een paar weken met elke dag zonneschijn. Iedereen had ons verteld dat je in Spanje een keer naar een stierengevecht moet gaan. Als je daar niet bent geweest dan weet je ook niet wat Spanje is, zo werd ons verteld.

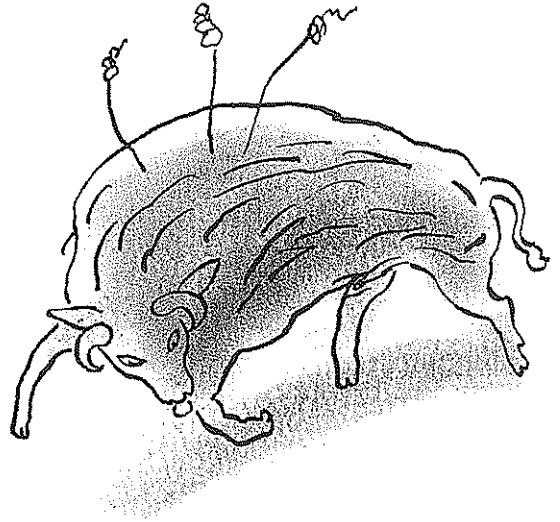
We gingen er niet met een toeristenbus heen, maar met een gewone busdienst met Spanjaarden. Een strippenkaart was niet nodig. Je kunt daar gewoon betalen voor een busritje. Mijn moeder heeft een grote talenkennis en kon precies vertellen waar wij naartoe moesten.

In een slakkengangetje reed de bus naar een soort arena. Onderweg zagen we in reuzenformaat de stieren en stierenvechters op grote borden langs de weg. Het was vol in de bus en ik moest hoesten van de sigarettenrook. Mijn vader waarschuwde ons voor zakkenrollers in die drukke bus.

Het was een grote mensenmassa in de arena en er was veel lawaai. De mensen schreeuwden, zwaaiden en wapperden met zakdoekjes. Iemand maakte veel herrie met twee pannendecksels.

Het eeuwenoude schouwspel van het gevecht met de stier vond ik eigenlijk gruwelijk. De stierenvechter prikte net zo lang in de stier totdat deze meer dood dan levend in elkaar zakte. Aan het eind volgde er nog een doodsteek met een zwaard. Eigenlijk is het een soort dierenmishandeling.

Ik heb niets te zeggen over de gewoonten van de Spanjaarden, maar voor mij persoonlijk hoeft het niet. Geef mij maar klompendansers of tulpenbollen. Mijn vader is stratenmaker en dat zie ik liever dan een stierenvechter.

ontzaglijk

Dit is het voorbeeldwoord:

Kijk er goed naar.

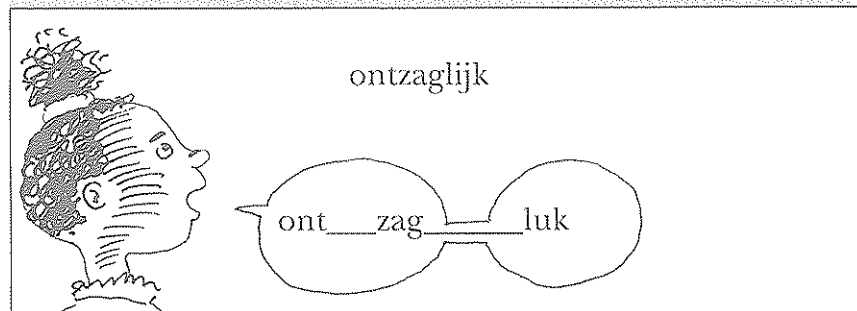

Het woord bestaat uit drie lettergrepen.

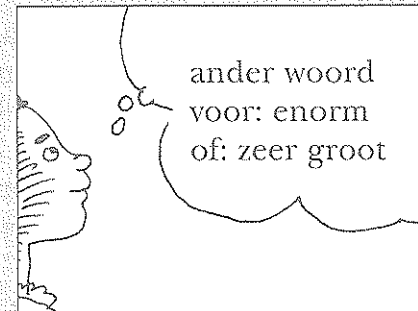

Let op bij de laatste lettergreep.

Zo zeg je dit soort woorden, maar zo mag je ze niet schrijven:

Je zegt direct het eerste stuk en meteen erachteraan het tweede. Je leest de laatste lettergreep.
Er staat **lijk**, maar je zegt **-luk-**.

Je denkt aan wat het woord betekent.

•
natuurlijk
eigenlijk
mogelijk
eindelijk
duidelijk

gewoonlijk
makkelijk
tamelijk
behoorlijk
mannelijk

uiterlijk
misselijk
redelijk
schadelijk
aanzienlijk

menselijk
persoonlijk
huwelijk
walgelijk
westelijk

gevaarlijk
werkelijk
vriendelijk
vreselijk
dadelijk

feestelijk
feitelijk
hartelijk
koninklijk
plaatselijk

beweeglijk
erfelijk
fatsoenlijk
keizerlijk
namelijk

hopelijk
vrouwelijk
tijdelijk
schriftelijk
smakelijk

••
redelijk
ontzaglijk

waarschijnlijk
degelijk

behaaglijk
letterlijk

figuurlijk
gruwelijk

Politie en boef

Als Joep die ochtend wakker wordt, denkt hij: heerlijk, vandaag een vrije dag. Hopelijk is het behoorlijk weer.

Hij schuift de gordijnen open. Er schijnt gelukkig een vriendelijk zonnetje, waar Joep meteen vrolijk van wordt.

Snel kleedt hij zich aan.

„Ik ga naar Bart,” roept hij.

„Geen sprake van,” zegt zijn moeder. „Je gaat de deur niet uit zonder fatsoenlijk ontbijt. Eet smakelijk!”

Joep werkt zijn pap zo snel mogelijk naar binnen, dan rukt hij zijn jas van de kapstok en vliegt de deur uit.

„Uiterlijk twaalf uur thuis,” roept moeder hem na. Joep rent naar het veldje. Waarschijnlijk is Bart er al. Kunnen ze meteen beginnen.

Als hij in de buurt van het veldje komt, ziet hij dadelijk dat Femke, Niels en Stefan er ook al zijn.

„Ben je daar eindelijk,” roept Bart. „We zitten al een uur te wachten.” Als Bart overdrijft, doet hij het gewoonlijk goed.

„Oké,” zegt Joep vrolijk. „We beginnen. Wie is er vandaag eigenlijk boef? Jij, Stefan?”

„Dank je feestelijk,” roept Stefan.

„Ik moet altijd het gevaarlijke werk opknappen, terwijl jullie het lekker makkelijk hebben.”

„Ik doe het wel,” roept Bart. „Kunnen we nou eindelijk beginnen?”

Dat kan. Natuurlijk vergeet Joep dat hij om twaalf uur thuis moest zijn. Maar wie kan hem dat kwalijk nemen, als hij zo’n vreselijk spannend spel als „politie en boef” aan het spelen is?

• gelukkig reuzenformaat zuinig wielen natuurlijk worstelaar sterrenkijken	pannendeksel mistig werkelijk rijksdaalder wolk vet vreselijk	studentenhuis André tafel nodige kaal da's gemeen minuut
verdriet thee café eentonig plassengebied koplampen mannelijk	pennenbakje aardige thema eigenlijk kraagje goederentrein duidelijk	puntenslijper weggetje mogelijk moeilijk eerlijke pijnlijk 't gebouw
't brede pad tomaten ontstaan eenvoudig verjaardag vloeistof handschoen	theepot makkelijk stratenmaker haak vorige gelukkig z'n boek	ik sla 'm eindelijk kogels 's maandags gevoelig idee 'k mag niet
koeienletter bestel grappige afval 's zomers Nederland terug	boodschap gas afkomstig personentrein comité hartelijk stond	behoorlijk bibliotheek geluk beresterk lopen tegels 't tikt
m'n bril letter voorzichtig studentenhuis kaartspel glans	zet 'm op koeienziekte lange a.u.b. streek 'n grap	thuis precies los storen gummetje bessenstruik

Een extra vrije dag

Femke stormt het huis binnen. Ze gooit haar schooltas in een hoek. Haar puntenslijper rolt eruit. „Hoera,” schreeuwt ze, „we hebben een extra vrije dag.” „Hoe kan dat?” vraagt mama. „De vakantie is toch voorbij?”

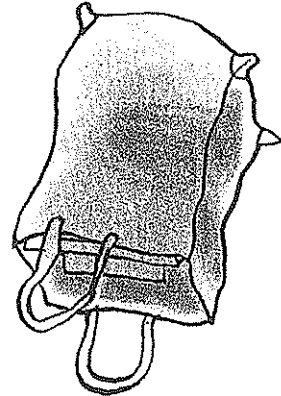
„Dat zit zo,” zegt Femke. „Toen we vanmorgen op school kwamen, zei de meester: „Hou je jas maar aan.” Dat vonden we natuurlijk merkwaardig. Maar toen we het lokaal binnenkwamen, begrepen we het wel. Het was er akelig koud, de verwarming was namelijk stuk. De meester zei dat het niet duidelijk was wat er aan de hand was. Er was al vanaf acht uur een monteur bezig met de centrale verwarming. Zelfs mijn meester liep met een schroevendraaier. „'k Weet niet wanneer hij klaar zal zijn,” zei de meester. „Laten we maar gaan zingen, dan worden we wel warm.”

Na een half uur kwam de directeur van onze school het lokaal binnen. Hij praatte met de meester over de vervelende toestand. Het was al half tien en nog steeds was geen enkele radiator warm. We stampten op de vloer, maar dat had weinig resultaat: het was koud en het bleef koud, en bovendien werd het onrustig in de klas. Het kon werkelijk niet langer zo doorgaan. Sommige kinderen bliezen in hun handen. Eindelijk kwam de directeur zeggen dat we naar huis mochten. De verwarming zou voorlopig nog niet gemaakt zijn. En hier ben ik dan.”

„Bof jij even,” zegt mama.

„Ik ben benieuwd hoe het morgen is.”

Misschien staat er dan wel met koeienletters op de schooldeur: **NOG EEN DAG VRIJ!**

proberen het redelijk van dat gevaarlijk	dan kanarie grond centraal 't bospad kilometer	stond kennen da's mooi talenkennis d'r jurk spreeuw	zijn namelijk machine duidelijk koninklijk niet
perensap René kanalen groeit Thea brand	veilige 's winters trechter kurken paardebloem schuilen	eindelijk mevrouw eerlijk afval mogelijk maar	'k weet het niet slaap thermosfles voor logé bruggetje
stukje spoedige keuken rivier nummer z.o.z.	pannenkoek minuten km met paté spinnetje	tevoren 'k hoor steeds speciaal duimpje lerares	bodem vorige neven schouders vreemde lastige
eigenlijk dan plaatselijk krokodil toekomst kippensoep	diverse mensaap dorpsplein theater gezien aardige	streken 's morgens gapen zo'n gat klaaglijk ernstige	paraplu natuurlijk prachtige slaapkamer geef 'm eens hier treurig
tijdelijk stoelendansspel ramenwasser theeglas bonnenboekje sigarenhandel	redelijk dierenwinkel persoonlijk zakkenvuller hanengedrag strippenkaart	sterrenkijker pepermuntthee caféterras statenverkiezing koninklijk duinwandeling	kostendekkend eindelijk goederentrein mensenhandel kleurenoverzicht thuisblijven

Een moordfilm

Langzaam opent Koen de deur van de woonkamer. Zijn vader en moeder kijken verbaasd op.
„Waarom kom jij naar beneden?” vraagt vader.
„Jongen, je zou toch proberen te slapen.”
„Het lukt niet,” fluistert Koen. „Ik voel me zo akelig. In mijn kamer is het heel griezelig.”

„Maar we hebben je gisteren nog laten zien dat het er veilig is,” zegt moeder.

Nu huilt Koen. „Nee, het is er juist heel gevaarlijk. Er vliegen spoken rond. Ze komen voor mij, om me mee te nemen.”

„Dat is nou al de vierde keer dat je zo’n verhaal vertelt,” zegt vader. „Wat een toestand. Da’s toch te gek. D’r moet eindelijk maar eens een eind aan die situatie komen.”

Het is toch waanzinnig om iedere avond uit je bed te komen. Hoe zit dat nou eigenlijk? In juni en juli vertelde je nooit over spoken, je doet het pas sinds september.”

Koen gaat tussen z’n vader en moeder op de bank zitten.

„Ik weet het ook niet,” zegt hij.

„Vertel nou eens heel precies wat je iedere avond in je kamer ziet,” zegt vader. „Misschien komen we d’r dan achter wat je bang maakt.”

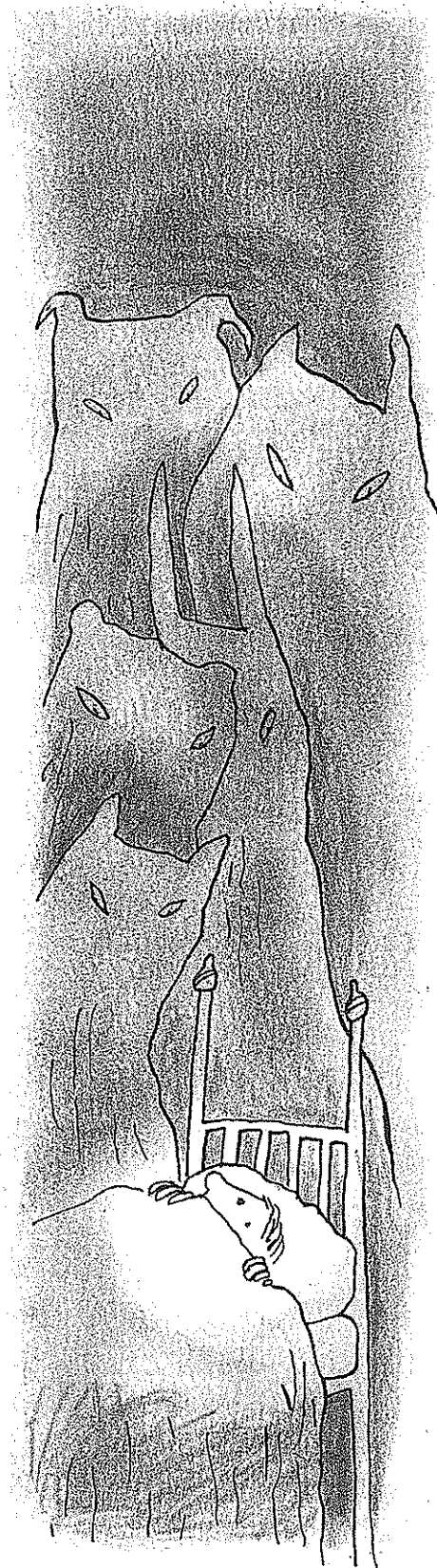
Koen vertelt. Ineens roept moeder: „Ik weet het. ’t Komt door die ene enge moordfilm op de tv, die film heeft toen veel indruk op je gemaakt. Nou, voorlopig kijken we niet meer naar dat soort films, dat is wel duidelijk.”

Weet je wat, laat je lampje ’s nachts maar aan, dan is er altijd licht. Zo, en nu naar boven. Intussen is het bedtijd voor ons allemaal.”

Z’n moeder brengt hem weer naar boven.

„Vroeger kwam je nooit naar beneden,” zegt ze.

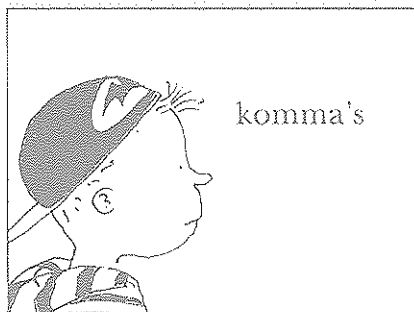
„Kom op Koen, probeer nu rustig te gaan slapen. Door dit lampje is het niet meer zo donker. Voor de geluiden hoef je ook niet bang te zijn. Monsters bestaan niet, dat weet je ook.” Moeder zet het kleine lampje op de boekenplank. Het lijkt wel of er maneschijn in de kamer is. Het is schemerig en Koen valt al snel in slaap.

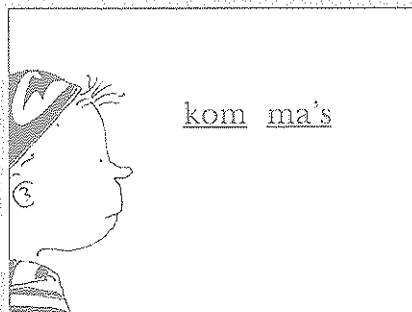

komma's

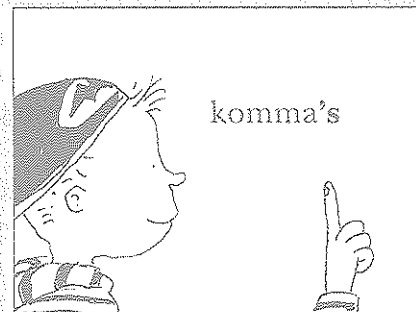
Dit is het voorbeeldwoord:

Kijk er goed naar.

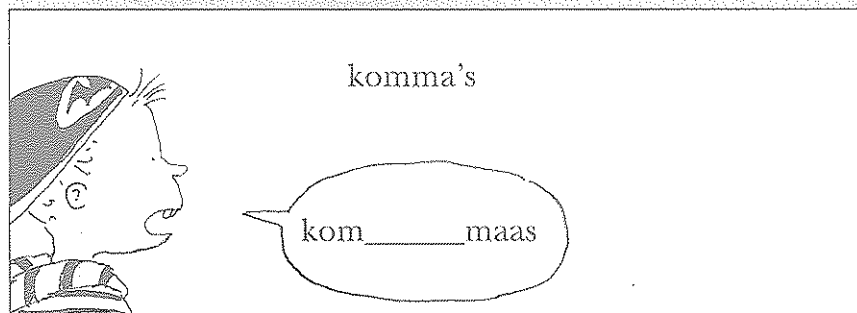

Het woord heeft twee lettergrepen.

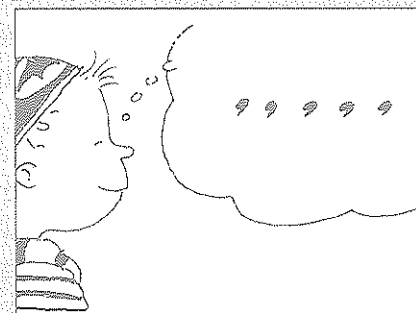

Let op de apostrof.
 Daaraan kun je zien dat je de klinker op een speciale manier moet lezen.

Zo zeg je dit soort woorden, maar zo mag je ze niet schrijven:

Je zegt de eerste lettergreep. De apostrof betekent dat je de klinker lang moet lezen.

Je denkt aan wat het woord betekent.

panda's
 poema's
 pasta's

pinda's
 gorilla's
 auto's

mama's
 programma's
 kassa's

papa's
 paraplu's
 massa's

komma's
 foto's
 gorilla's

opa's
 kano's
 tandpasta's

menu's
 zebra's
 lama's

oma's
 agenda's
 banjo's

De extra's van de grote stad

Toen ik tien jaar werd, mocht ik voor het eerst alleen de stad in. Er zijn massa's kinderen die het al veel eerder mogen, maar mijn ouders zijn voorzichtig. Ze vinden het verkeer in de stad gevaarlijk en willen niet graag dat ik een ongeluk krijg.

Eerst zijn mijn vader en moeder een paar keer mee geweest, toen mocht ik alleen. In de stad wonen twee opa's en oma's van me, naar wie ik nu zelf op bezoek kan gaan. Natuurlijk let ik goed op in het verkeer, want de auto's en bussen vliegen langs je heen.

In een grote stad is altijd veel te beleven. Het leukst vind ik al die aparte winkeltjes. Zo zag ik een winkel met alleen maar paraplu's en een winkel met wel honderd agenda's. In andere zaken verkopen ze kaarten met gekke foto's, alleen maar pinda's of kano's, of enkel banjo's. Ik weet een winkel waar je alleen knopen kunt kopen en een waar je maaltijden kunt halen.

Toen ik pas alleen naar de stad mocht, stond ik vaak voor de ramen van winkels te kijken. Dat is minder geworden, ik kijk nu ook graag naar de mensen en wat ze doen. Vooral als er ergens gebouwd wordt, ben ik van de partij, daar kijk ik het liefst.

In onze stad is ook een dierentuin. Pas geleden heb ik een jaarkaart van mijn ouders gekregen, waarmee ik gratis de dierentuin in mag. Ze hebben er ook een kinderboerderij met geiten, bokken en schapen.

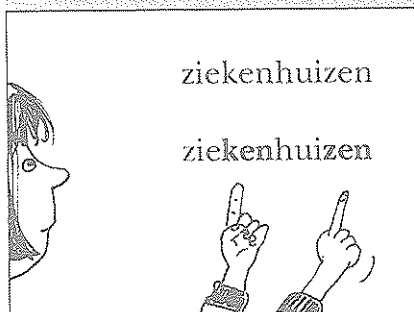
Meestal ga ik naar de grote dierentuin en kijk ik naar de zebra's en de lama's. Maar het meest kijk ik naar de apen; vooral de gorilla's vind ik leuk.

Zo is er veel te beleven in de stad. Als ik wegga, zegt mijn moeder altijd: „Let goed op dat je niet verdwaalt.” Maar ik geloof niet dat mij dat nog zou overkomen, ik ken de stad nu al op mijn duimpje.

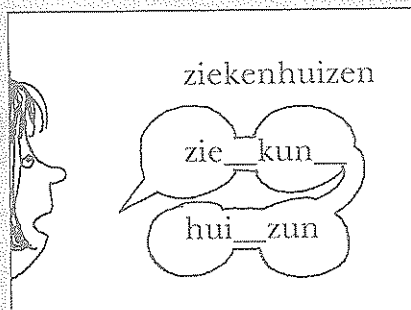

ziekenhuizen

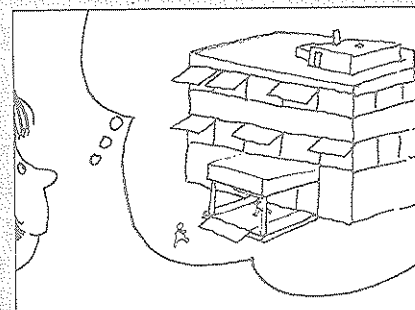
Dit is het voorbeeldwoord:

Let op de twee dik gedrukte lettergrepen.

Je begint direct met de eerste lettergreep. Daarna zing je de andere lettergrepen eraan vast. Bij een lettergreep zonder klemtoon zeg je -u- als je een e ziet.

Je denkt aan wat het woord betekent.

aardappelen
 belangrijke
 boerderijen
 schilderijen
 uitgevonden
 afgelopen

onbekende
 uitgestrekte
 voorzieningen
 gebeurtenis
 inpoldering
 installaties

staatsbosbeheer
 proefopstelling
 straatfotograaf
 vastgebonden
 vuilniswagen
 woensdagmorgen

veranderde
 onderwijzer
 ongelukken
 onderhouden
 ontwikkeling
 verandering

noordpoolgebied
 ondertussen
 onderzoeken
 rommelzolder
 slagroomtaartjes
 aangeboden

zestienhonderd
 aardrijkskunde
 leefgemeenschap
 arbeidskrachten
 brandweerlieden
 diepvrieskisten

volwassenen
 belangrijker
 belangstelling
 oppervlakte
 kampeerboerderij
 winkelwagentje

bewusteloos
 eigenschappen
 eigenwijze
 geboorteland
 marsmannetje
 overwinnen

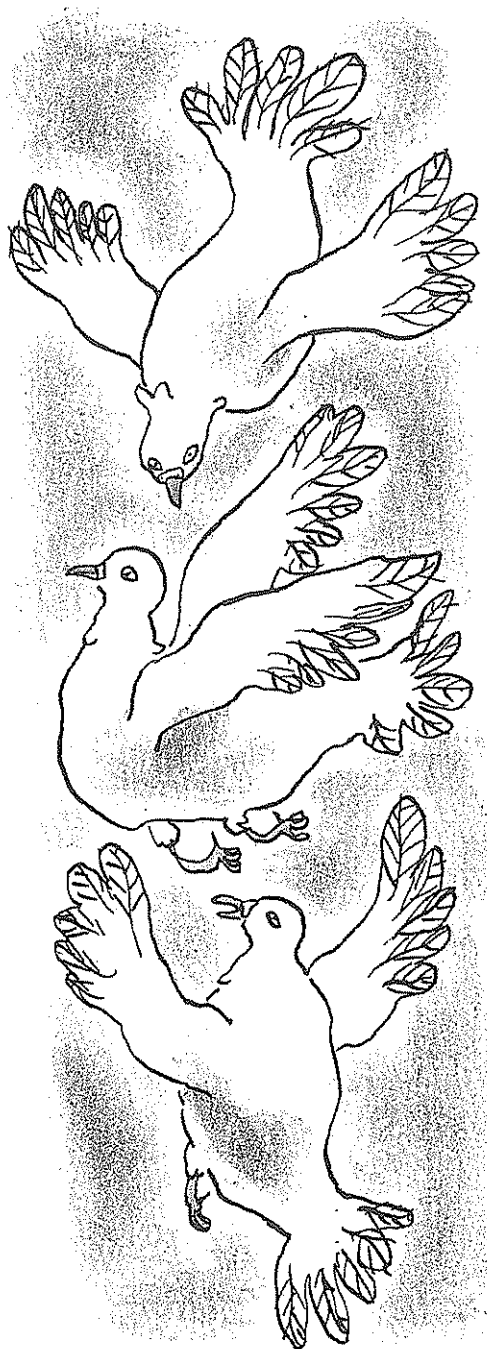
dorpsgenoten
 eergisteren
 avondvoorstelling
 grondwaterpeil
 hoogstwaarschijnlijk
 inboorlingen

De Nobelprijs

In 1896 stierf Alfred Nobel. Hij was toen vooral bekend als uitvinder van het dynamiet. Dynamiet is een stof waarmee ontploffingen teweeggebracht kunnen worden. Het zit in kogels voor geweren en in bommen en granaten.

Dynamiet veroorzaakt veel leed in oorlogen, maar ook in gebieden waar vrede is. Ongelukken bij het opblazen van rotsen of bij de aanleg van wegen worden hoogstwaarschijnlijk meestal veroorzaakt door mensen die niet bekend zijn met de eigenschappen van het materiaal. Sommigen van hen worden door de enorme klap gewond, raken bewusteloos, of worden gedood.

Toen Alfred Nobel in 1896 stierf, bleek dat in zijn testament stond wat er met zijn geld en bezittingen moest gebeuren. Nobel wilde dat er ieder jaar geld gegeven zou worden aan belangrijke mensen die zich bijzonder ingezet hadden voor de mensheid. In de eerste plaats moest er een prijs zijn voor mensen die veel voor de vrede gedaan hadden, en verder prijzen voor mensen die zich verdienstelijk gemaakt hadden in de gezondheidszorg, de wetenschap of de kunst. De afgelopen jaren zijn er honderden Nobelprijzen uitgereikt. Een bekend Nobelprijswinnaar was de menslievende Amerikaanse dominee Martin Luther King. Hij probeerde om zonder gebruik van geweld de levensomstandigheden van de zwarten te verbeteren. Twaalf keer is de Nobelprijs uitgereikt aan iemand in Nederland. In december vindt de uitreiking van de prijzen plaats tijdens plechtige bijeenkomsten in Oslo en Stockholm, en daar is altijd veel belangstelling voor. Let maar op in december, want dan kun je het zeker op de tv zien.

avondvoorstelling verandering grondwaterpeil onderzoeken schapenfokkerij zakkenroller tamelijk	voortgezet pennenbakje 's woensdags overgegeven neven bijgekomen tegengevallen	beweeglijk ongestoord woensdagmorgen slagroomtaartjes afgelopen poppetje overdreven
ongelukken schroevendraaier mogelijk belangstelling onderwijzer poema's onbekende	oppervlakte gebeurtenis vreselijk wachtkamer lerares overgegaan eindelijk	rommelzolder eergisteren programma's misselijk dadelijk gemeente alarm
winkelwagentje tamelijk eigenschappen opa's kampeerboerderij koninklijk bewusteloos	brugwachter voortgezet gevoelig privé erfelijk kinderfeest meegemaakt	rijksdaalder reuzenformaat rassenoorlog feitelijk streken Theo kippenhok
zonneshijn m.a.w. aardappelen misselijk brandweerlieden Zestienhoven behoorlijk	ramenwasser koeienletter gelukkig aangekomen voorzichtig schelpenverzameling strippenkaart	opgebleven thuisgekomen ondertussen eigenschappen ziekenhuizen afgevallen ondernomen
programma's dorpsgenoten massa's vorige inboorlingen bodem	openlijk schadelijk natuurlijk bijvoorbeeld zeehondenjacht personentrein	diepvrieskisten ontwikkeling palmenstrand belangrijk mededeling ongehoorzaam

Oom Kees

Niemand denkt er eigenlijk bij na, maar de meeste ministers hebben ook oom- of tantezegkertjes. Mijn oom is minister van buitenlandse zaken. Hij heeft een tamelijk drukke baan.

Het afgelopen jaar heb ik hem maar drie keer gezien. Ik heb veel belangstelling voor wat hij doet. Hij vliegt de hele wereld rond. Onze opa's en oma's zijn natuurlijk erg trots op hem. Eergisteren heb ik mijn oom nog gezien. Het viel me op dat hij wel wat was aangekomen. Een minister eet natuurlijk vaak erg uitgebreid en hij leidt ook een zittend leven. Voordat je het weet is er een paar kilo bijgekomen. In al die verre landen krijgt hij ook steeds bijzonder eten. Hij vindt dat niet altijd even smakelijk. Hij is ook weleens misselijk naar zijn hotelkamer gegaan, maar hij wil zich zo veel mogelijk aan die vreemde leefgemeenschappen aanpassen. Hij heeft er natuurlijk wel belangstelling voor.

Eigenlijk had mijn oom geen tijd om op het feestje van mijn tante te komen, maar hij is er toch een uurtje geweest. Na drie kwartier kreeg hij een belangrijke mededeling via de fax. Hij is toen naar vliegveld Zestienhoven gebracht en is onmiddellijk naar het buitenland vertrokken.

Mijn oom heeft het altijd erg druk, maar aan de andere kant weet ik dat hij heel veel beleeft. De ene week spreekt hij met inboorlingen van een Afrikaans land en de andere week krijgt hij koninklijk bezoek.

't Lijkt mij een te drukke baan. Eerst dacht hij dat hij ook nog aan zijn schelpenverzameling kon werken, maar daar komt helemaal niets van. Ik wil later liever badmeester worden.

